

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної

та навчальної роботи

І.В.Гунько

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Римське приватне право

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітньо-професійна програма Право

Робоча програма навчальної дисципліни «Римське приватне право». Рівень вищої освіти перший (бакалаврський), галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право, освітньо-професійна програма Право, 2021 р., 21 с.

Розробник:

Піковська Т.В. к.і.н., доцент кафедри права

Лектор :

Піковська Т.В. к.і.н., доцент кафедри права

Викладачі, які проводять практичні заняття:

Правдюк А.Л., доцент кафедри права

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права

Протокол від " 20" серпня 2021 року №1

Завідувач кафедри _____ д.ю.н., доц. Опольська Н.М.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету менеджменту та права

Протокол від "20" серпня 2021 року № 1

"20" серпня 2021 року. Голова _____ Піковська Т.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні науково-методичної комісії університету

Протокол від «25» серпня 2021 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	08 Право 081 Право ОПП Право Перший (бакалаврський)	Обов’язкова	
Атестацій – 2		Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		1	1
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1	1
		Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні	
		14	4 год.
		Лабораторні	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2		-	-
	Самостійна робота		
	90 год.	112 год.	
	Індивідуальні завдання:		
	-	-	
	Вид контролю:		
	Екзамен	Екзамен	

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Передбачено розробка аудіокурсу, дистанційних online курсів для здобувачів з особливими освітніми проблемами (інклюзивної освіти).

Призначення навчальної дисципліни. Освітня компонента «Римське приватне право» спрямована на отримання здобувачами здатності розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі юридичної діяльності чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни - досягнення знання та розуміння студентами природи і сутності римського цивільного права.

Задачі вивчення дисципліни:

- З'ясування предмету римського приватного права
- Дослідження джерел римського приватного права
- Засвоєння понять фізичної та юридичної особи у римському приватному праві, а також правоздатності і дієздатності
- З'ясувати види цивільного процесу та основні процесуальні інститути в римському приватному праві.
- Засвоїти поняття сім'ї та римського шлюбу, а також основні інститути сімейного права у римському приватному праві.
- Вивчити поняття речей та їх види, а також основні речові права.
- З'ясувати та вивчити поняття договору, їхню класифікацію, вміти розмежовувати різні види договорів.
- З'ясувати зміст зобов'язальних правовідносин та їхню відмінність від речових
- З'ясувати зміст правовідносин нібито з договорів
- З'ясувати зміст правовідносин нібито з деліктів.
- Вивчити основні інститути спадкового права у римському приватному праві.

2. Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі юридичної діяльності чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та (фахові, філософії права, знання і розуміння структури правничої предметні) професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

програмні результати:

ПР1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПР2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПР3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПР5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПР7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали

ПР8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин за визначеними джерелами.

ПР12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПР13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПР17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПР20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): контекстне мислення (реалізується за через міждисциплінарний метод, метод проблемно-орієнтованого навчання) комунікативність (реалізується через: дискусійний метод, ігровий метод), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод самопрезентації).

3. Передумови вивчення дисципліни

Пререквізити і постреквізити навчальної програми:

Римське приватне право належить до навчальної дисциплін обов'язкової компоненти, освітній компонент циклу професійної підготовки

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Теорія держави і права», «Історія правових і політичних вчень».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Цивільне право», «Правові засади адвокатури та нотаріату».

4. Програма навчальної дисципліни

Атестація 1

Загальні положення Римського приватного права

Тема 1. Поняття, предмет та джерела римського приватного права

Тема 2. Поняття особи в римському приватному праві

Тема 3. Сімейне право

Тема 4. Захист прав. Позови

Атестація 2

Речове та зобов'язальне право

Тема 5. Поняття та класифікація речей. Право володіння

Тема 6. Право власності

Тема 7. Права на чужі речі

Тема 8 . Вчення про зобов'язання

4.Структура навчальної дисципліни

Назви змістових тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	Ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Атестація 1												
Загальні положення римського приватного права												
Тема 1. Поняття, предмет та джерела римського приватного права	15	2	2			11	17	2	1			14
Тема 2. Поняття особи в римському приватному праві	15	2	2			11	14					14
Тема 3. Сімейне право	15	2	2			11	14					14
Тема 4. Захист прав. Позови	15	2	2			11	14					14

Разом	60	8	8			44	60	2	1			56
Атестація 2 Речове право												
Тема 5. Поняття та класифікація речей. Право володіння	15	2	2		11		16	2				14
Тема 6. Право власності	15	2	2		11		15		1			14
Тема 7. Права на чужі речі	15	2	2		11		14					14
Тема 8. Вчення про зобов'язання	15	2			13		15		1			14
Разом	60	8	6		46		60	2	2			56
Усього годин	120	1 6	1 4		90		120	4	4			11 2

5. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, предмет та джерела римського приватного права	2
2	Поняття особи в римському приватному праві	2
3	Сімейне право	2
4	Захист прав. Позови	2
5	Поняття та класифікація речей. Право володіння	2
6	Право власності	2
7	Права на чужі речі	2
8	Вчення про зобов'язання	2
	Всього:	16

5. Теми лекційних занять (заочна форма)

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

1	Захист прав. Позови	2
2	Вчення про зобов'язання	2
	Всього:	4

6.Теми практичних занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, предмет та джерела римського приватного права	-
2	Поняття особи в римському приватному праві	2
3	Сімейне право	2
4	Захист прав. Позови	2
5	Поняття та класифікація речей. Право володіння	2
6	Право власності	2
7	Права на чужі речі	2
8	Вчення про зобов'язання	2

6.Теми практичних занять(заочна форма)

Назва теми	Кількість годин
Поняття та класифікація речей. Право володіння	1
Право власності	1
Права на чужі речі	1
Вчення про зобов'язання	1
Всього	4

Основні види самостійної роботи здобувача

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	14	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	6	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (реферати, повідомлення, опрацювання наукових статей, робота із словником термінів та понять, написання наукового есе)	50	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ
Разом		90		

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (реферат, наукове есе).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, написанням рефератів та наукових есе не допустимо порушення академічної доброчесності. Наукові роботи та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Орієнтовний перелік тем індивідуальних творчих завдань

1. Набуття та припинення права власності.
2. Поняття спадкування.
3. Відмінність римського цивільного права від римського приватного права.
4. Умови дійсності договору.
5. Спадкування за правом представлення.
6. Право на чужі речі.
7. Vis maior.
8. Види речей.
9. Зміст права власності.
10. Спадкова трансмісія.
11. Поняття речей.
12. Виникнення та припинення володіння.
13. Емфітевзіс.
14. Еманціпація.
15. Позовна давність.
16. Поняття права власності.
17. Батьківська влада.
18. Суперфіцій.
19. Спадкування за законом.
20. Підстави припинення шлюбу.
21. Посесорний захист.
22. Новели Юстиніана.
23. Система державного суду.
24. Види зобов'язань.
25. Відмінність кодексу Юстиніана від сучасного кодексу.
26. Поняття володіння.
27. Іпотека.
28. Culpa.
29. Відмінність одностороннього правочину від одностороннього договору.
30. Відмінність реальних контрактів від консесуальних.
31. Реституція.
32. Негаторний позов.
33. Основи римської сім'ї.
34. Особливості формулярного процесу.
35. Позадовіріні зобов'язання.

36. Поняття суду, судового процесу.
37. Фідуціарна угода.
38. Опіка і піклування.
39. Припинення зобов'язань.
40. Визначення римського цивільного права.
41. Спадкування за заповітом.
42. Стипуляція.
43. Часткова дієздатність.
44. Особливі засоби преторського захисту.
45. Causa.
46. Джерела пізнання римського приватного права.
47. Види володіння.
48. Діяльність юристів - як джерело правоутворення.
49. Види речового права.
50. Підстави виникнення зобов'язань.
51. Відмінність едиктів магістратів від едиктів імператора.
56. Види позовів.
57. Поняття юридичної особи.
58. Відмінність звичаю від звичаєвого права.
59. Майнові відносини подружжя.
60. Поняття зобов'язального права.
61. Види юридичних осіб в Римі.
62. Роль претора у легісакціоному і формулярному процесах.
63. Сторони у зобов'язанні.
64. Ознаки юридичної особи. 65. Вербальні та літтеральні контракти.
66. Види права власності.
67. Сервітут.
68. Спадкування за законом.
69. Інституції Юстиніана.
70. Види консесуальних контрактів.
71. Відмінність речового права від зобов'язального права.
72. Учасники та сторони процесу.
73. Петиторний захист.
74. Система римського приватного права.
75. Засоби забезпечення зобов'язань.
76. Види реальних контрактів.
77. Предмет регулювання цивільно-правових відносин.
78. Обмежена дієздатність.
79. Поняття позову.
80. Суб'єкти римського цивільного права.
81. Поняття договору.
82. Предмет римського приватного права.
83. Поняття делікту.
84. Елементи кодифікації Юстиніана.
85. Конкубінат.

86. Система цивільного процесу.
87. Джерела правоутворення.
88. Поняття шлюбу.
89. Поняття цивільної правоздатності.
90. Поняття зобов'язання.
91. Поняття сім'ї.
92. Рабський пікулій.
93. Наслідки визнання набувача добросовісним і недобросовісним.
94. Особливості легісакційного процесу.
95. Віндикація.
96. Рецепція римського приватного права.
97. Поняття особи та суб'єкта права.
98. Застава.
99. Наслідки невиконання зобов'язання

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- екзамен;
- тести;
- реферати;
- ведення словника термінів та понять;
- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- написання наукових есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувача та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

9. Форми поточного та підсумкового контролю

- контрольна робота
- колоквіум
- тестування
- екзамени
- презентації
- захист рефератів та наукових есе.

- дослідницькі проекти
- самоконтроль
- взаємоперевірка.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4
3	Ведення словника термінів і понять	4
5	Виконання контрольних робіт, тестування	10
6	Індивідуальні та групові творчі завдання (написання та захист рефератів та наукових есе, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	4
8	Ведення словника термінів і понять	4
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Виконання контрольних робіт, тестування	10
	Індивідуальні та групові творчі завдання (написання та захист рефератів та наукових есе, дослідницькі проекти)	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	20
	Підсумкове тестування	10
	Разом	100

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 50% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 20% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки - на екзамені.

Шкала оцінки знань студента

Оцінка за національною 4-бальною	Рейтинг студента, бали	Оцінка за шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A
Добре	82-89	B
	75-81	C
Задовільно	66-74	D
	60-65	E
Незадовільно	35-59	FX
	1-34	F

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Усний виступ, письмові відповіді, виконання і захист творчої роботи, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

11. Методичне забезпечення

1. Піковська Т.В. Римське приватне право. Програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 081 "Право"- Вінниця, 2019.14с. Код 19344
2. Піковська Т.В. Римське приватне право. Методичні вказівки для практичної роботи студентів спеціальності 081 "Право"- Вінниця, 2019. 34с. Код. 19346
- 3.Піковська Т.В. Римське приватне право. Методичні вказівки для практичної роботи студентів спеціальності 081 "Право"- Вінниця, 2019 Код.19345

14. Рекомендована література

Базова

1. Тетарчук І.В. Римське приватне право. Для підготовки до іспитів. Навчальний посібник. Київ.,2020. 136 с.
2. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Менталітет, правоментальність та концепт приватного права. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2016. № 7. С. 53-59.
3. Харитонов Є.О. Основи римського приватного права. Одеса. Фенікс,2019. с.296
4. Киян В.А. Пушкіна О.В. Римське право в схемах. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. Київ, 2018.180с.
5. Опольська Н.М. Генезис права на свободу творчості в Стародавньому Римі. *Альманах права*. 2016. Вип. 7. С. 222-225.
- 6.Опольська Н.М. Становлення права на свободу творчості у Стародавній Греції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2015. Вип. 18(1). С. 11-13.
- 7.Агафонов С.А. Римське право : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни. Київський національний економічний ун-т. Київ: КНЕУ, 2015. 144 с.

Допоміжна

- 1.Pikovska T. V. History of development of the concept of gender equality. *Colloquium-journal*. 2021. № 13 (100), część 2. P. 48-55.
2. Кирпичов О.А., Соловйова В.В. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Донецьк : Юго-Восток, 2012. 320с.
3. Орач Є.М., Тищик Б.Й. Римське приватне право. Академічний курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. К. : Ін Юре, 2012. 390 с.
4. Основи римського приватного права: Підручник. Хараків.:Право, 2008.224 с.
5. Підопригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право : підруч. –2-ге вид. – К. :

Юрінком Інтер, 2009. 528 с.

6. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [І.О. Ізарова, Т.М. Вахонєва, Н.В. Павловська] ; за заг. ред. канд.юрид. наук І.О. Ізарової. – Чернігів : [Черніг. держ. ін-т права,соц. технологій та праці], 2010. 300 с.

Електронні джерела

о Google (пошук на усіх мовах)

о Мета (українськомовна пошукова система)

Відкриті бази і реєстри

1. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://ccu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
6. <http://www.konspect.com> - Навчальний портал «Готуємось до занять»
7. <http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал
8. <http://student.pp.ua/load> - Студентський портал України
9. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ)